

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Eliška Zajícová
Téma práce:	Azylové právo v ČR
Rozsah práce:	70 str. vlastního textu
Datum odevzdání práce:	4. 4. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autorkou zvolené téma je s ohledem na probíhající diskuse o azylovém systému a současný příliv osob vyžadujících ochranu způsobený ruskou agresí na území Ukrajiny jednoznačně tématem aktuálním.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Pro řádné zpracování tématu je třeba si osvojit právní úpravu a judikaturu na mezinárodní, evropské a vnitrostátní úrovni, což se autorce v potřebném rozsahu podařilo. Z hlediska metody zpracování byly použity metoda deskriptivní (v převažující míře) a analytická.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce má celkem 7 částí – úvod; vývoj azylového práva a jeho základní pojmy; prameny práva; řízení o udělení mezinárodní ochrany; dočasná ochrana; současné problémy azylového práva – dočasná ochrana ukrajinských uprchlíků na českém území; závěr.

Zvolená struktura práce má svoji vnitřní logiku. Kladně hodnotím zařazení kapitoly týkající se aktuálního přijímání občanů Ukrajiny.

4. Vyjádření k práci

Práci považuji za vyhovující zpracování tématu, které splňuje požadavky na práce tohoto typu kladené.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka jako cíl práce nepřímou formou formuluje snahu (i) představit možnosti, jaké ČR nabízí osobám přecházejícím ze svých zemí původu, (ii) kriticky zhodnotit systém dočasné ochrany a azylu a (iii) podat zprávu o jeho funkčnosti (s. 1). Cíl komplexně představit vnitrostátní úpravu způsobů poskytování ochrany cizincům lze považovat za splněný. V závěru práce se diplomantka rovněž pokusila o formulaci stručného zhodnocení (s. 69-70).
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Předloženou diplomovou práci považuji za originální zpracování tématu. Ani automatická kontrola v tomto ohledu neodhalila žádné nedostatky.
Logická stavba práce	Diplomantkou zvolená systematická práce má svoji vnitřní logiku.

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Velice kladně hodnotím využití cizojazyčných zdrojů. Na druhou stranu je třeba říci, že (s ohledem na vybrané téma práce) byly opomenuty některé domácí zdroje, přičemž českou literaturu autorka používala výběrově.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Diplomantkou provedená (celková) deskripce byla učiněna v dostatečné šíři. Na druhou stranu je však z práce patrná snaha obsáhnout téma z mnoha úhlů pohledu, což se pak zákonitě (s ohledem na rozsah práce) projevuje právě v „hloubce“ analýzy jednotlivých dílčích institutů a problémů, které jsou vybírány selektivně. To pak vede k závěrům obecnější povahy nebo závěrům, které nejsou analýzou dostatečně podloženy, popřípadě dokonce k absenci některých závěrů.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	K úpravě práce nemám výraznější připomínky. Přílohu práce tvoří tabulka uvádějící Počet žadatelů o mezinárodní ochranu v letech 2012–2022.
Jazyková a stylistická úroveň	V tomto ohledu nemám výraznější připomínky.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Za nejvýznamnější považuji připomínky obecnějšího, koncepčního, rázu. Obecné a široké téma se projevuje v „hloubce analýzy“ a vede k selekci rozebíraných institutů a problémů (srov. výše) nebo naopak k tomu, že je pozornost věnována otázkám podružným (např. doručování). Zřejmě za nejzásadnější nedostatek považuji zjevnou neujasněnost v obsahu, významu a historii institutů *azyly, uprchlictví, mezinárodní ochrany, dočasné ochrany*, což se projevuje místy v nepřesném užívání pojmů *uprchlík, migrant* apod. (např. je vymezení *azylového práva*, jak jej učinila autorka na s. 2 skutečně přesné?; proč by zákon o azyly měl obsahovat vlastní definici *uprchlíka*? – s. 14). Autorka po mém soudu nevěnuje dostatečnou pozornost vývoji těchto institutů, použitá literatura je selektivní (např. k azyly z poslední doby zejména práce *Frýdka*). Nedostatečnou pozornost autorka věnuje institutu *ústavního azyly* (včetně jeho vývoje) a dalším formám vnitrostátního azyly či jiné formy ochrany. Kapitulu týkající se dvacátého století (s. 5-6) lze považovat za neúplnou (např. v meziválečném Československu nebyla ochrana poskytována pouze uprchlíkům; po druhé světové válce Československo nebylo pouze zemí politické emigrace a pracovní imigrace). Nedostatečná pozornost byla rovněž věnována významným okruhům azylového práva, jako například soudnímu přezkumu rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany nebo bezpečným zemím původu, a aktuálním otázkám, které se k nim vztahují.

Z konkrétních připomínek lze pak uvést například: U humanitárního azyly jde o kombinaci neurčitěho právního pojmu a správního uvážení (s. 9). Koncept bezpečné země původu obsahoval zákon o azyly již ve svém původním znění (s. 18). Cizinec nemá vždy *subjektivní právo* na poskytnutí ochrany (s. 20). EASO (s. 25) byl nahrazen agenturou *European Union Agency for Asylum* (EUAA) a nařízení č. 439/2010 bylo zrušeno. Zákon o azyly není normou a azylové právo není součástí správního práva z toho důvodu, že se na řízení použije subsidiárně správní řád (s. 30-31). Že se *zákon* o azyly vztahuje na celé území státu (s. 35), příliš nepřekvapí.

Otázky k obhajobě:

- 1) Mohla by diplomantka objasnit základní rozdíly mezi instituty *azylu* a *uprchlictví*, a to zejména s ohledem na platnou právní úpravu obsaženou v zákoně o azylu?
- 2) Jaké jsou podle diplomantky nejzávažnější nedostatky české vnitrostátní právní úpravy mezinárodní ochrany?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	k obhajobě d o p o r u č u j i
Navržený klasifikační stupeň	velmi dobře

V Praze dne 23. května 2023

David Kryska